HISTÒRIES QUE FAN ART 2026

Edita
Servei d'Igualtat / Ajuntament de Figueres

Idea i projecte
Petra Vlasman

Disseny i maquetació
Judith Bassagañas

Assessorament lingüístic
Núria Bonet

Impressió
Llar digital

© de l'edició
Ajuntament de Figueres

© dels textos
Petra Vlasman, Eduard Bech Vila, el Servei d'Intervenció Especialitzada en Violències Masclistes (SIE) de l'Alt Empordà i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de Figueres

© de les il·lustracions
Les autores respectives

Dipòsit legal
GI 2101-2026

Novembre de 2026

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny de la coberta, ni l'emmagatzematge o transmissió de cap mena ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació o bé de fotocòpia, sense l'autorització prèvia i per escrit dels titulars del copyright.

HISTÒRIES QUE FAN ART 2026

LES HISTÒRIES COMPARTIDES ENS UNEIXEN

INTRODUCCIÓ - 6

METODOLOGIA - 10

MÉS ENLLÀ DE L'ART. UN MUSEU PER A LES PERSONES - 14

LINA - 18

TOÑI - 24

HILDA - 30

LEIDY - 36

LETIZIA - 40

LIZ - 46

MELISSA - 52

SEMIRAMYS - 58

ANA PAOLA - 66

ART, ACOMPANYAMENT I COMUNITAT - 72

AGRAÏMENTS - 76

INTRODUCCIÓ

Quantes històries conviuen en una mateixa ciutat sense arribar-se a trobar? Vivim a prop, però sovint ens movem en cercles que ens separen de realitats diferents de la nostra. Aquesta pregunta és el punt de partida d'**Històries ocultes,** un projecte de mediació artística que, des del 2022, obre espais de trobada i creació entre persones diverses per connectar experiències i compartir-les amb la comunitat.

«**Històries que fan art**» és una edició d'aquest projecte, que s'ha desenvolupat en col·laboració amb el Museu de l'Empordà, el Servei d'Intervenció Especialitzada en Violències Masclistes (SIE) de l'Alt Empordà i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de Figueres. Durant tres mesos, nou dones amb trajectòries diferents s'han trobat al museu per explorar, crear i donar forma a les seves pròpies històries. Constitueixen el dotzè grup d'Històries ocultes.

Les obres d'art, les converses i les propostes creatives han estat el punt de partida d'aquestes trobades. A través del collage, l'escriptura i la veu, cada participant ha pogut descobrir què volia expressar i com volia fer-ho. El procés s'ha anat construint amb les aportacions de totes, tot respectant els ritmes i les decisions de cadascuna i deixant espai per provar, escoltar i compartir.

Aquest llibre recull els collages i els relats que han nascut d'aquest treball. Hi apareixen records, vincles, preguntes sobre la identitat i desitjos de canvi. Cada creació té una veu pròpia i forma part, alhora, d'una experiència compartida. Entre les imatges i les paraules també hi ha les converses, les descobertes i les relacions que han anat creixent al llarg de les sessions.

El llibre incorpora també les mirades dels professionals i serveis que han fet possible el projecte. L'Eduard Bech Vila reflexiona sobre la funció pública del Museu i la mediació cultural, mentre que el SIE-SIAD aporta la perspectiva de l'acompanyament a les dones i la dimensió comunitària de la reparació. A la pàgina següent, l'apartat de metodologia explica les fases del projecte i les eines amb què s'ha treballat.

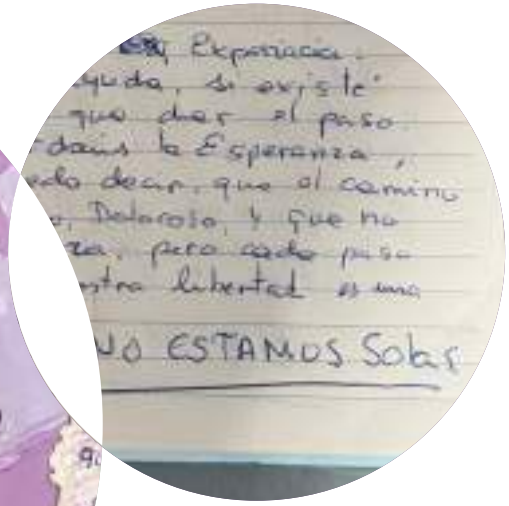
Us convidem a mirar i llegir aquestes pàgines sense pressa, a aturar-vos en els detalls i a escoltar les veus que les acompanyen. Són històries que les participants han decidit compartir i que ara poden entrar en diàleg amb les de qui les llegeix.

Petra Vlasman - Impulsora i mediadora artística d'«**Històries que fan art**», en el marc del projecte **Històries ocultes**.

QR1 - Aquí podreu escoltar les veus de les nou dones: es presenten i comparteixen com han viscut el procés creatiu, què han descobert i què s'emporten d'aquesta experiència. Escanegeu el codi QR i escolteu-les en primera persona.

METODOLOGIA

«**Històries que fan art**» va partir d'una metodologia pròpia desenvolupada per la mediadora artística Petra Vlasman en el marc del projecte **Històries ocultes**. En aquesta edició, els temes de les sessions es van treballar conjuntament amb el SIE de l'Alt Empordà i el SIAD de Figueres amb l'objectiu d'acompanyar les dones en la descoberta de les seves fortaleses, reforçar la confiança en elles mateixes i crear vincles de suport.

Al llarg del projecte, l'art ens va acompanyar de tres maneres: com a mirall, quan una obra ens connectava amb un record o ens ajudava a fer-nos preguntes; com a procés, quan experimentàvem i donàvem forma al que volíem expressar; i com a veu pública, quan compartíem les creacions amb altres persones. Fer-ho al Museu va permetre a les dones ocupar un espai cultural des del seu lloc com a creadores.

Les sessions van obrir converses sobre qui érem, quins eren els nostres drets i límits, les expectatives que rebíem com a dones, les emocions, la relació amb el cos i l'autocura. També vam explorar l'autoestima, el suport entre dones i els desitjos de futur. Cada proposta va deixar espai perquè cadascuna pogués trobar la seva manera d'expressar-se, al seu ritme i decidint què volia compartir.

El projecte es va desenvolupar en quatre fases:

1. Descoberta i connexió amb l'art

Vam observar i comentar obres del Museu amb les rutines del Visible Thinking, compartint mirades i construint confiança. Ens van inspirar especialment *La Muda*, de Tura Sanglas, i *El desdoblament*, de Lluís Peñaranda.

QR2 - Aquí podreu escoltar les veus de les nou dones compartint les seves interpretacions d'aquestes dues obres. Escanegeu el codi QR per escoltar-les.

2. Exploració i creació compartida

A partir d'aquestes obres vam trobar un format per als collages. Amb l'escriptura autobiogràfica i la veu, vam explorar el passat, el present i el futur, tot combinant la creació individual amb l'escolta i l'intercanvi entre companyes.

3. Del procés a la mostra

Vam revisar les creacions i preparar el llibre, l'exposició i el pòdcast. Cada dona va decidir què volia compartir i com, reconeixent el camí recorregut i donant valor al treball fet.

4. Trobada i retorn a la comunitat

El 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones, presentem l'exposició al Museu de l'Empordà amb les obres i els textos de les nou participants. Un acte comunitari obert a la ciutat per celebrar el procés, conversar amb nous públics i donar continuïtat als vincles i a les ganes de crear juntes.

Petra Vlasman - Impulsora i mediadora artística d'«**Històries que fan art**», en el marc del projecte **Històries ocultes**.

MÉS ENLLÀ DE L'ART. UN MUSEU PER A LES PERSONES

L'art té la capacitat de generar preguntes, despertar emocions i desencadenar interpretacions que sovint van més enllà de les intencions de qui ha creat l'obra. Aquesta possibilitat és, precisament, una de les raons per les quals els museus podem esdevenir espais significatius per a les persones i per a la societat.

Des del Museu de l'Empordà entenem que treballar amb el patrimoni artístic també implica explorar les maneres com aquest patrimoni es relaciona amb la vida contemporània. Les col·leccions no són únicament un llegat que hem de preservar i transmetre. Són també un conjunt de veus, mirades i experiències que poden adquirir nous significats quan entren en contacte amb les persones. Perquè això passi, cal anar més enllà de les formes habituals de visita i generar propostes que permetin establir noves maneres de relacionar-se amb l'art.

La mediació cultural ens ofereix aquesta possibilitat. Ens convida a pensar el Museu des de l'experiència de qui l'habita, a reconèixer que no hi ha una única manera d'acostar-se a una obra i a entendre que les vivències personals també poden formar part de la interpretació del patrimoni. En aquest sentit, mediar no és només facilitar la comprensió dels continguts d'una exposició, sinó crear situacions en què l'art pugui esdevenir una eina de descoberta, d'experimentació i de coneixement personal.

«Històries que fan art» ens ha permès aprofundir en aquesta manera d'entendre la nostra funció pública. La col·laboració amb el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de Figueres i el Servei d'Intervenció Especialitzada en Violències Masclistes (SIE) de l'Alt Empordà ens ha portat a explorar noves formes de relació entre les col·leccions, la creació artística i l'acompanyament a les persones. Ha estat, també, una oportunitat per aprendre com podem adaptar els espais i les dinàmiques del Museu a necessitats que habitualment no formen part dels nostres programes públics i expositius.

L'experiència ha estat especialment significativa per la manera com les participants han anat construint la seva relació amb el Museu. Després d'un període inicial d'adaptació, l'espai s'ha convertit en un entorn de confiança des del qual ha estat possible compartir vivències i abordar experiències traumàtiques. Aquest procés ens ha fet prendre consciència de la importància dels tempos, dels silencis i de la necessitat de participar amb llibertat, i de maneres diferents, durant tot el projecte. No totes les persones necessiten expressar-se de la mateixa manera, ni totes les experiències troben en les paraules el seu millor vehicle.

És aquí on les arts plàstiques i visuals poden oferir possibilitats especialment interessants. La contemplació d'una obra permet aturar-se, observar i establir connexions amb allò que cadascú sent o recorda. Una pintura, una fotografia o una escultura poden suscitar preguntes i emocions sense exigir una explicació immediata. L'obra no determina què hem de sentir, sinó que deixa un espai obert perquè cadascú hi construeixi la seva pròpia interpretació.

La pràctica artística, per la seva banda, introdueix una altra dimensió: la possibilitat de crear. Treballar amb imatges, formes, colors o materials permet explorar llenguatges diferents

del verbal i trobar maneres personals de donar forma a una emoció o una idea. No es tracta d'obtenir un resultat estètic concret, sinó de valorar el procés creatiu i les possibilitats que ofereix per experimentar, prendre decisions i descobrir altres formes d'expressió. Aquestes pràctiques poden complementar els processos d'acompanyament especialitzat, sense substituir-los ni atribuir a l'art una capacitat terapèutica que, per si sol, no pot garantir.

Per al Museu de l'Empordà, aquest projecte ha estat també una experiència de transformació institucional. Ens ha ajudat a ampliar la nostra mirada sobre els usos possibles dels espais culturals i a entendre que la rellevància d'un museu no depèn únicament de les obres que conserva o de les exposicions que presenta, sinó també de les experiències que és capaç de fer possibles.

Volem continuar avançant en aquesta direcció. Un museu compromès amb el seu entorn ha de ser capaç d'escoltar, d'experimentar i de revisar les seves pròpies pràctiques. Ha de permetre que l'art entri en diàleg amb realitats diverses i que les persones trobin noves maneres de relacionar-s'hi. Perquè, de vegades, la transformació més important no es produeix en una obra ni en una sala d'exposicions, sinó en la mirada amb què tornem a observar el món.

Eduard Bech Vila - director del Museu de l'Empordà.

QR3 - Aquí podreu escoltar les veus de les nou dones: presenten els seus collages i expliquen les vivències, els significats i els desitjos que hi han plasmat. Escanegeu el codi QR i deixeu que les seves veus us acompanyin a descobrir cada creació.

LINA

Vaig néixer a Barcelona i tinc 19 anys. Fa vuit anys que visc a Figueres.

Soc la Lina i el meu collage representa dues parts de mi mateixa. A l'esquerra hi ha la part més tranquil·la, on em sento en pau. Tot està ordenat: els arbres, els camps de conreu... Aquest ordre representa la calma que necessito. També hi ha uns suricates esperant pacientment el moment de tornar al seu cau, una lleona amb el seu cadell, que simbolitza la maternitat i la relació amb la meva mare, i un mussol, que representa la saviesa. És el costat on hi ha el meu cor i la meva ment més serena.

A la dreta, en canvi, hi ha el caos. Res no està en ordre. Les estrelles són disperses, les muntanyes tenen colors diferents i hi ha gel, que representa la fredor a què puc arribar. També hi ha un pou vist des de dins, com si jo estigués tancada al fons sense poder-ne sortir. L'únic que em dona forces per pujar és veure, al final del pou, el meu gat, la meva mascota.

Al centre hi ha unes portes que representen la llibertat. Per a mi, la llibertat és deixar de sobrepensar, deixar de preocupar-me constantment pel que pensaran els altres i poder viure amb més tranquil·litat. És poder sortir d'aquesta presó mental i començar a ser jo mateixa, sense por ni tantes preocupacions.

A la part inferior hi ha una persona carregant un cubell molt pesant. Representa tot el pes emocional que porto a sobre, encara que des de fora sembli que tot està bé. També hi apareixen arbres i fulles tots iguals, que simbolitzen totes les dones que viuen situacions semblants a la meva.

Finalment, a l'extrem inferior hi ha unes flors que representen la poca esperança que encara queda, però també la possibilitat de tornar a florir.

Per a mi, el territori més salvatge i més perillós no és un lloc físic, sinó la ment mateixa quan travessa moments d'ansietat, por o depressió. És un espai que només demana ajuda, una emergència que sovint no es veu des de fora.

relaxar-se
EMERGÈNCIA
EL TERRITORI MÉS SALVATGE

TOÑI
Vaig néixer a Guareña, a Badajoz, i tinc 59 anys. Visc a Figueres des dels set anys.

Soc la Toñi i en els collages que he anat fent aquests mesos, les imatges sempre em porten a la lluna. Jo els anomeno «les meves llunes». N'hi ha de tota mena. La lluna ha estat testimoni de la meva història. En aquests collages intento construir el meu present i el meu futur.

Per a mi, la lluna simbolitza la foscor del passat que vaig viure. El paisatge representa l'esperança que acompanya les meves ferides, el lloc on aprenc a trobar-me en pau. Costa molt. Hi va haver un temps en què la foscor habitava dins meu. No hi havia sortida; tot era negre. La lluna va ser l'únic testimoni del que vaig patir, d'allò que els altres no podien veure.

Continuo caminant a pas de tortuga. No oblido la meva història: forma part de mi. És impossible oblidar-la. La porto amb mi i sempre la portaré, però intento que ja no s'apoderi de mi ni de la meva vida.

He començat a créixer. Davant meu s'obre un paisatge nou de llibertat i esperança. Sobretot, vull trobar la pau i ser lliure. Vull sanar. Sanar no vol dir esborrar el meu passat; això és impossible. Vull deixar de ser-ne presonera.

Les meves ferides ja no són cadenes: s'estan convertint en esquerdes per on comença a entrar la llum. I jo també començo a créixer, molt lentament. Dins meu hi ha un paisatge que encara no és perfecte. És un lloc on conviuen el dolor i l'esperança. Soc fràgil, però també soc forta. Això crec. I vull arribar a aquesta llum sense por.

De mi Dolor
Nacerá mi
Libertad
Toñi

HILDA

Vaig néixer a Hondures i tinc 40 anys. Vaig viure 17 anys a prop de Figueres i fa un any i mig que visc a la ciutat.

Soc la Hilda i aquesta obra parla del meu desdoblament. Per a mi representa les dues parts que conviuen dins meu i que he descobert després de molts anys de patir situacions de violència.

Hi ha una part més fosca i una altra de més clara; una part més femenina i una altra de més guerrera. Durant molt de temps vaig pensar que havia de ser forta per sobreviure, però ara he entès que també puc mostrar la meva vulnerabilitat. Per primera vegada sento que puc ser totes dues coses alhora: una dona sensible i, al mateix temps, una persona capaç de posar límits i protegir-se.

La porta ocupa un lloc molt important dins l'obra perquè simbolitza la casa i la vida que vull construir. Hi he posat tot allò que desitjo que m'acompanyi a partir d'ara: tranquil·litat, bondat, amistat, família, disciplina, animals i pau.

L'aigua també és un element essencial. Per a mi representa la neteja, la puresa i la llibertat. Necessitava que estigués present tant al meu cap com al meu cor, perquè simbolitza el procés de sanar-me. Al costat hi ha una tortuga, un animal que associo amb la calma, la saviesa i la serenitat que m'agradaria tenir sempre.

La flor, dividida entre la llum i la foscor, representa que totes les persones tenim diferents parts dins nostre. No hem d'avergonyir-nos ni de la força ni de la vulnerabilitat, perquè totes dues formen part de qui som.

Un altre element molt important de l'obra són les paraules. Vaig demanar a persones que havien patit violència, i també a persones properes, que compartissin frases que els haguessin marcat la vida. M'he adonat que una sola paraula pot canviar l'estat d'una persona i donar-li forces per continuar.

Hi ha frases molt especials. Una és la d'un noi a qui una dona va dir: «M'agrada molt la teva música». Aquell simple comentari li va donar la confiança per continuar fent allò que li agradava. Una altra és «Veig el teu pare en tu», una frase que va emocionar profundament la meva parella perquè li recordava el seu pare, que ja havia mort.

La que més m'ha marcat, però, és «La meva nena plora». Me la va dir la meva parella. Va ser la primera persona que em va fer sentir que podia plorar sense haver de demostrar fortalesa constantment. Després de la violència havia après a no mostrar mai la vulnerabilitat, perquè tenia por que algú se n'aprofités. Aquelles paraules em van fer entendre que també podia ser cuidada.

Finalment, he representat els ulls, les orelles i la boca perquè avui em sento desperta. Vull continuar mirant, escoltant i expressant-me amb llibertat. També he volgut que les persones puguin tocar algunes parts de l'obra, perquè m'agrada la idea que s'hi impliquin tots els sentits. Per a mi, aquest collage representa el despertar, la reconciliació amb totes les parts de mi mateixa i la construcció d'una vida nova.

Soc la Leidy i aquesta obra parla del meu món interior i del meu món exterior. És una manera d'explicar qui soc i com em comporto segons l'entorn o la situació que visc.

Hi apareixen dues parts de mi. La primera és la **Leidy**, que representa el meu món interior. És la part més dolça, afectuosa i bondadosa que puc oferir. És tot allò bonic que guardo per a les persones que estimo i en qui confio, aquelles que sé que cuidaran el que hi ha al meu cor: els records, les experiències viscudes, els sentiments i la manera com entenc la vida.

La **Leidy** també és la meva essència. És la part més lliure, humil i connectada amb el que m'envolta. M'agrada la natura, els animals, poder connectar amb les persones i ajudar-les quan ho necessiten. M'agrada la meva manera de veure el món, perquè intento trobar-hi sempre una mirada bonica i humana.

L'altra part és la **Daniela**, que representa el meu món exterior. És la que aixeca barreres perquè ningú pugui fer mal a la **Leidy**. És més rígida, més seriosa i més reservada. Li costa mostrar els sentiments i expressar-se, però ho fa per protegir la part més vulnerable de mi mateixa.

Tot i que semblen molt diferents, la **Leidy** i la **Daniela** estan profundament connectades. No són dues persones diferents, sinó dues parts de la mateixa persona. La **Daniela** protegeix la **Leidy**, i la **Leidy** recorda a la **Daniela** qui és realment. Les necessito totes dues per mantenir l'equilibri.

LEIDY

Vaig néixer a Colòmbia i tinc 27 anys. Fa 16 anys que visc a Figueres.

Per a mi són com el yin i el yang: una representa la llum i l'altra la foscor. Totes dues conviuen dins meu i formen el meu centre. No en vull perdre cap de les dues, perquè només quan les accepto i les integro puc sentir que soc jo mateixa.

LEIDY
DANIELA

LETIZIA
Vaig néixer a l'Argentina i tinc 41 anys. Fa tres anys que visc a prop de Figueres.

Soc la Letizia i el meu collage es titula ***Fractogènesi***. Per a mi, després de cada fractura hi ha un nou començament, i cada nou començament també pot portar una nova fractura. És un procés cíclic, com les onades del mar. L'ordre no és el més important; el que importa és el resultat i la transformació.

Aquest collage representa dues versions de mi mateixa que, tot i semblar oposades, són completament complementàries. D'una banda, hi ha el foc; de l'altra, l'aigua. El foc simbolitza la força que purifica, capaç de cremar les males herbes perquè hi pugui néixer vida nova. L'aigua representa la calma, però també la força, perquè una onada pot ser tan poderosa com el foc.

Al centre hi soc jo, en un doble desdoblament. Convisc amb aquestes dues energies i busco mantenir-ne l'equilibri. El meu foc interior em recorda que mai no tornaré a ser tan submisa com abans. I la meva part més serena impedeix que la força es converteixi en ràbia o destrucció. És precisament aquest equilibri el que em dona la força per continuar.

Hi ha una lleona que representa la meva determinació i la meva capacitat de defensar-me. També hi ha el mar, el vent i els ocells volant en llibertat. El vent crea les onades, però també aparta els núvols i obre el cel. Aquesta és la imatge del futur que desitjo: florir i poder volar en llibertat.

Per explicar aquest procés vaig escriure un poema que encara continuo construint:

«*De l'esquerda que es va obrir a la terra, com una ferida deixada per l'ombra, allà on va passar la fúria del foc cremant les males herbes, naixeran mil flors de colors. Sobre la immensitat del mar s'obrirà el cel i volaran centenars d'ocells proclamant la sobirania de poder assaborir, finalment, l'anhelada llibertat*».

Aquest collage també dialoga amb les obres que hem treballat durant el projecte, especialment amb ***El desdoblament*** de Lluís Peñaranda i ***La Muda*** de Tura Sanglas. Per a mi, *Muda* no representa només el canvi, sinó també el silenci. El silenci de la víctima que no pot parlar, que té por o que no se sent capaç d'explicar el que viu.

Per això hi apareix una barra de censura sobre la boca. Però la meva figura se situa davant d'aquest silenci, deixant clar que forma part del passat. Avui ja no és el silenci qui em defineix, sinó la meva pròpia veu.

LIZ

Vaig néixer a Colòmbia i tinc 38 anys. Fa sis anys que visc a prop de Figueres.

Soc la Liz i, en aquest collage, em represento mirant el cel al capvespre. Soc una persona una mica mística i m'agrada imaginar el futur, somiar en la vida que vull construir per a mi i per als meus fills.

Les girafes simbolitzen la força. Sempre continuen avançant, encara que arribin tempestes, perquè per la seva alçada no tenen on refugiar-se. Això em recorda que, passi el que passi, jo també he de continuar caminant endavant.

Les arrels representen la meva família. Són el meu origen i la força que m'ha portat fins aquí. És per a ells que continuo lluitant i intento mirar la vida amb optimisme, malgrat totes les circumstàncies difícils que he viscut.

El cor i el cervell representen la llum que trenca les cadenes. Per a mi, aquestes cadenes venen de molt enrere, de patrons familiars que s'han anat repetint de generació en generació. Crec que és el moment de trencar aquest cicle.

El que més desitjo és que la meva vida i la dels meus fills siguin diferents. Vull que creixin en un entorn ple d'alegria, harmonia i llibertat, lluny de tot allò que jo he hagut de viure.

MELISSA

Vaig néixer a Girona i tinc 49 anys. Fa vuit anys que visc a Figueres.

Soc la Melissa i el meu collage està ple de petits punts de llum que representen la llum que vull projectar cap al meu futur. La primera imatge representa el meu passat, i també una mica el meu present. Hi veig foscor, ruïnes, i és com si m'enfonsés al fons del mar, envoltada de tenebres.

Aquests punts de llum em guien cap a la segona imatge, que representa el futur. Hi ha un Big Bang que esclata i il·lumina el meu cor. Aquesta llum em permet imaginar un futur més esperançador, amb ganes de viure nous projectes i de continuar endavant.

Gràcies al treball que hem fet amb el nostre grup i amb la mediadora artística, sento que puc mirar més enllà i començar a veure una llum que em transmet tranquil·litat i esperança en el meu futur.

També hi ha una diferència molt important en la mirada. En la primera imatge, els ulls miren cap amunt, però és una mirada trista, apagada i sense llum. En canvi, a la segona imatge els ulls estan més oberts, amb més força i més passió.

A més, en aquesta segona imatge apareixen més parts del cos: hi ha el nas, la boca... És com si recuperés més parts de mi mateixa. Em sento més completa, amb més eines i més capacitat per gaudir del futur i de la vida.

Aquest collage es diu *Amor incondicional* i s'hi veuen les meves dues mans. Amb la mà dreta abraço dues figures, un noi i una noia, que representen els meus fills. Els tinc com protegits, perquè són la meva força. Gràcies a ells tinc ganes de viure, de continuar lluitant i de viure el meu present.

També hi he posat unes cèl·lules perquè m'agrada molt el tema de la natura i del laboratori, i m'hauria agradat molt continuar treballant d'això.

Hi he posat unes figures negres amb unes ones que sortien cap a la superfície. Això representa el que realment em dona força: els meus fills. Cada vegada que estic aquí a baix, a la profunditat, ells fan que pugui sortir a la superfície, tornar a somriure i riure, i poder gaudir de la vida.

Soc la Semiramys i el meu collage representa les diferents etapes de la meva vida.

La **figura de l'esquerra** representa el meu passat i també com em sento actualment. El mar simbolitza totes les dificultats que he viscut i el camí que he recorregut. Durant molt de temps vaig sentir que només intentava mantenir-me a la superfície, sense trobar una sortida.

En un moment va aparèixer una persona que vaig pensar que seria la meva salvació, com un salvavides que m'ajudaria a sortir d'aquell mar. Vaig aconseguir escapar d'una situació molt difícil, però vaig entrar en una altra que encara va ser pitjor. Aquella experiència em va trencar el cor i em va deixar submergida en la foscor. Em preguntava qui era, què havia passat, què havia de fer amb la meva vida i cap a on podia anar. Em sentia captiva, atrapada, com si no valgués res. Durant molt de temps no vaig sentir que visqués de veritat, sinó simplement sobrevivint. Em vaig deixar manipular i maltractar, i tot això va anar apagant la persona que era.

Avui ja no soc en aquell mateix lloc, però encara sento que la meva ment i els meus sentiments continuen ennuvolats. De vegades encara em pregunto qui soc, com tirar endavant i com retrobar-me amb mi mateixa.

La figura de la dreta representa tot allò que desitjo per al meu futur. Hi ha dos ponts: un neix del cor i l'altre de la ment. Per a mi, tots dos representen el camí cap a la llibertat i la sortida d'aquest captiveri que tant de mal m'ha fet.

Sento que necessito sanar tant les meves emocions com els meus pensaments per poder travessar-los i retrobar-me amb mi mateixa.

Desitjo renéixer, **deixar enrere la meva versió anterior**, sanar el meu cor, recuperar la meva vida, florir i tornar a somriure. Vull sentir-me bé estant sola, conèixer-me de nou i mirar endavant amb esperança. Vull deixar enrere la tristesa i tornar a sentir que puc viure plenament.

Encara estic recorrent aquest camí, però confio que en sortiré més forta i victoriosa. Vull continuar creient que hi ha esperança, que després de tota la foscor sempre arriba la llum i que, igual que després de la pluja surt el sol, també pot arribar un nou començament per a mi.

SEMIRAMYS
Vaig néixer a Veneçuela i tinc 49 anys. Fa més de 20 anys que visc a Figueres.

En aquest collage hi soc jo i una part del que m'agrada. M'agraden els arbres, sobretot quan arriba la tardor. M'encanta. Encara que pugui semblar trist, a mi em transmet una tranquil·litat increïble.

I hi ha una mà amb la qual pots tocar-ho tot i estar amb tot. És aquella mà que necessites, que busques dins d'aquell arbre, d'aquell bosc, d'aquella foscor o de la teva pròpia vida, cercant les teves pròpies sortides.

És no aïllar-te, tenir algú amb qui anar de bracet. No cal que siguin moltes persones: n'hi ha prou amb una que et comprengui i t'ajudi a sortir d'aquell forat mental en què de vegades ens fiquem.

M'encantaria tenir tot això i continuo lluitant. Gràcies a ser aquí he pogut compartir amb dones extraordinàries, que també passen per circumstàncies difícils, tenir-les al meu costat i rebre el seu suport en aquest procés.

04/03/10

ANA PAOLA

Vaig néixer a Bolívia i tinc 34 anys. Fa 21 anys que visc a Espanya, 10 dels quals a Figueres.

Soc l'Ana Paola i el meu collage representa el meu passat, el meu present i el meu futur. Tant el meu passat com el meu futur miren cap al meu present, perquè sento que tot el que he viscut i tot el que vull arribar a ser es troben en el moment en què soc ara.

La figura de l'esquerra representa el meu passat. És una etapa marcada per la incertesa i per no saber en què acabaria convertint-se la meva vida. Em veia plena de por, sola, navegant sense rumb, buscant una llum que no trobava. Era una noia insegura, plena de dubtes, sense saber quin camí seguir.

La meva història va canviar quan encara anava a l'institut. Amb només 16 anys em vaig convertir en mare adolescent i, a partir d'aquell moment, va començar una etapa marcada per la violència. Vaig deixar els estudis i vaig haver de començar a treballar quan encara era menor d'edat, mentre vivia una situació de maltractament.

En aquella etapa, la meva mare va ser una persona fonamental per a mi. Amb el seu amor incondicional em va ensenyar a ser forta i va ser l'única que realment em va ajudar a tirar endavant. Mentre jo treballava i lluitava per sortir-me'n, tot i ser encara tan jove, ella va ser al meu costat i em va donar el suport que necessitava.

Del meu pare, en canvi, me'n va quedar una ferida molt diferent. En un dels moments en què em trobava més feble i vulnerable, no vaig sentir que hi fos per protegir-me i defensar-me com a filla davant de tot el que em feia el meu maltractador. Em dol reconèixer també en ell una manera masclista d'entendre les relacions i, sobretot, em produeix molta tristesa

veure que la meva pròpia mare continua vivint una situació de la qual no ha pogut sortir. Aquesta és una de les penes de la meva història que encara em marca profundament.

Vaig viure el meu primer amor pensant que seria per sempre, sense imaginar que la vida no venia amb un manual d'instruccions. Més endavant va néixer la meva segona filla, també amb el meu maltractador. Durant molt de temps vaig continuar aferrada a la idea de tenir una llar, sense adonar-me que estava completament cega davant la realitat.

Al final vaig acabar fent de mare i de pare per als meus fills, criant-los sense recursos ni les eines que necessitava per afrontar tot el que vivia.

El meu present representa el moment en què em trobo ara. És un viatge, un vol. Estic volant, tot i que el camí tingui pujades i baixades. El meu passat m'ha marcat profundament i encara influeix en la manera com visc el present, però també m'ha ensenyat a mirar la vida d'una altra manera.

Avui soc mare de quatre fills: els dos grans tenen 17 i 13 anys, i els dos petits tenen tres i dos anys. Tinc tres nens i una nena. Ells són la meva força més gran i el motiu pel qual continuo endavant cada dia.

Em considero una lleona: forta, valenta i capaç de tot. Sempre intento donar el millor de mi mateixa i ser el millor exemple per als meus fills. Especialment amb la meva filla, vull transmetre-li valors, educació i disciplina, i ensenyar-li que mereix una vida diferent. Encara que de vegades no pugui passar tot el temps que voldria amb ells, el meu cap i el meu cor sempre són a

casa, amb els meus fills i amb la família que estic construint.

Ara també tinc una nova parella. No puc dir que tingui una vida perfecta ni una llar perfecta, però sí que puc dir que avui visc sense maltractament. Ja no hi ha cops ni el dolor d'abans. El que hi ha ara és un procés de sanar ferides que encara continuen obertes.

El meu desig més gran és gaudir dels meus quatre fills i compartir aquesta nova etapa amb la meva parella. Amb els dos grans sento que em vaig perdre moltes coses. No vaig aprendre a ser mare com m'hauria agradat; no vaig poder gaudir de passejar amb ells, d'ensenyar-los a llegir, a escriure o simplement de jugar-hi. Per això sento que ara tinc una segona oportunitat. Vull començar de zero, viure totes aquestes experiències amb ells i amb els petits, i crear records que abans no vaig poder tenir.

El meu collage és així, una mica com un trencaclosques desordenat, perquè la meva vida encara està intentant sanar. El meu cor està trencat en quatre parts i continuo en el procés d'anar col·locant cada peça al seu lloc. Però sempre ho faig amb la mirada posada en els meus fills, intentant no portar el passat cap al meu futur i fent que el meu present sigui el que construeixi un futur millor.

Sé que continuaré trobant obstacles i que hi haurà dies de pujades i baixades, però vull afrontar-los sempre amb una actitud positiva, com una lleona: forta, valenta i capaç de tot. Perquè la força que m'impulsa cada dia són els meus quatre fills.

LLIURES

ART, ACOMPANYAMENT I COMUNITAT

«**Històries que fan art**» és un projecte dut a terme amb dones que han patit o pateixen violència masclista i que són o han estat ateses pels serveis especialitzats de Figueres.

El projecte neix de la col·laboració entre dos dels serveis de la ciutat que formen part de la xarxa pública d'atenció a les violències masclistes: el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), de l'Ajuntament de Figueres, i el Servei d'Intervenció Especialitzada en Violències Masclistes (SIE) de l'Alt Empordà, de la Generalitat de Catalunya i gestionat per SUMAR, Serveis Públics d'Acció Social de Catalunya MP, SL.

Ambdós serveis estan formats per un equip multidisciplinari i ofereixen una atenció gratuïta i voluntària. S'hi pot accedir per iniciativa pròpia o per derivació d'altres serveis.

La violència masclista és un fenomen complex i estructural que es manifesta en diversos àmbits com el de la parella o exparella, les violències comunitàries i les institucionals, entre d'altres, i que pot adoptar formes molt diverses: física (cops de puny, empentes, clatellots, puntades de peu...); psicològica (insults, menyspreu, retrets, fer sentir boja, capgirar les situacions, fer sentir culpable d'una cosa que no s'ha fet, fer dubtar del que ha passat, trencar coses, picar parets, llançar el menjar, trencar el mòbil, donar cops al mobiliari, impedir entrar a casa, aïllament social i familiar, control de la vestimenta...); sexual (obligar a tenir relacions sexuals amb força o sense, fer tocaments sense consentiment, treure's el preservatiu sense el consentiment de l'altra persona); econòmica (impedir tenir un compte corrent propi, no permetre treballar, contractar préstecs a nom de la dona, controlar les despeses personals...); vicària (utilitzar els fills o filles per controlar i fer mal, no pagar la manutenció, no complir amb el règim de visites, malparlar de la parella davant les criatures...), entre d'altres. Sovint, a més, les diferents formes i àmbits de violència es relacionen i es retroalimenten.

Davant d'aquesta realitat, la reparació no pot entendre's únicament com la superació individual de les conseqüències de la violència. Reparar implica reconèixer el dany causat, restituir drets vulnerats i generar les condicions perquè cada dona pugui recuperar progressivament la seva autonomia, la seva capacitat de decisió i el seu projecte de vida. També implica una dimensió social i comunitària: fer visible que les violències masclistes existeixen, qüestionar les estructures que les sostenen i construir una societat més compromesa amb la seva erradicació.

Des d'aquesta dimensió comunitària, «Històries que fan art» pren un sentit especial. Permet ampliar les formes habituals d'acompanyament i passar de l'atenció individual a un espai grupal compartit. El grup esdevé una eina molt valuosa en els processos de recuperació: permet descobrir que no s'està sola, compartir experiències i reflexions sense sentir-se jutjada, reconèixer-se en les vivències d'altres dones i generar aliances i xarxes de suport.

El fet que aquest procés es desenvolupi en un espai cultural com un museu també té un significat important. D'una banda, permet traslladar la reflexió sobre les violències masclistes més enllà dels espais específics d'atenció i contribuir a fer

visible una realitat que forma part de la nostra ciutat. Situar aquestes experiències en un espai públic ajuda a recordar que les violències masclistes no són una qüestió privada, sinó una realitat social que ens interpel·la a totes.

D'altra banda, per a les dones participants, ocupar un espai públic des d'un lloc diferent del de «dona atesa» pot tenir un valor simbòlic significatiu. El Museu es converteix en un espai de trobada, de confiança i de creació, però també en un lloc on les dones poden generar agència, amb les seves capacitats i creacions, i no únicament com a «víctimes».

L'art no és en si una resposta a les violències masclistes ni substitueix els processos d'acompanyament especialitzat. És un recurs més que pot enriquir aquests processos, oferir altres canals d'expressió i obrir espais de participació i de relació. Un recurs accessible i flexible que pot acollir diferents sensibilitats, experiències i maneres de mirar, independentment de l'origen, la formació o la trajectòria de cada dona.

«**Històries que fan art**» és una experiència de treball compartit que connecta els serveis d'atenció, l'art i la comunitat. Una oportunitat per ampliar les formes d'acompanyar les dones, generar xarxa entre elles i fer visible que la lluita contra les violències masclistes és una responsabilitat col·lectiva.

El Servei d'Intervenció Especialitzada en Violències Masclistes (SIE) de l'Alt Empordà i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de Figueres.

QR4 - Aquí podreu escoltar les veus de les nou dones: des de la seva experiència, adrecen paraules de suport i esperança a altres dones que viuen situacions de violència masclista. Escaneu el codi QR i escolteu els missatges que els volen fer arribar.

AGRAÏMENTS

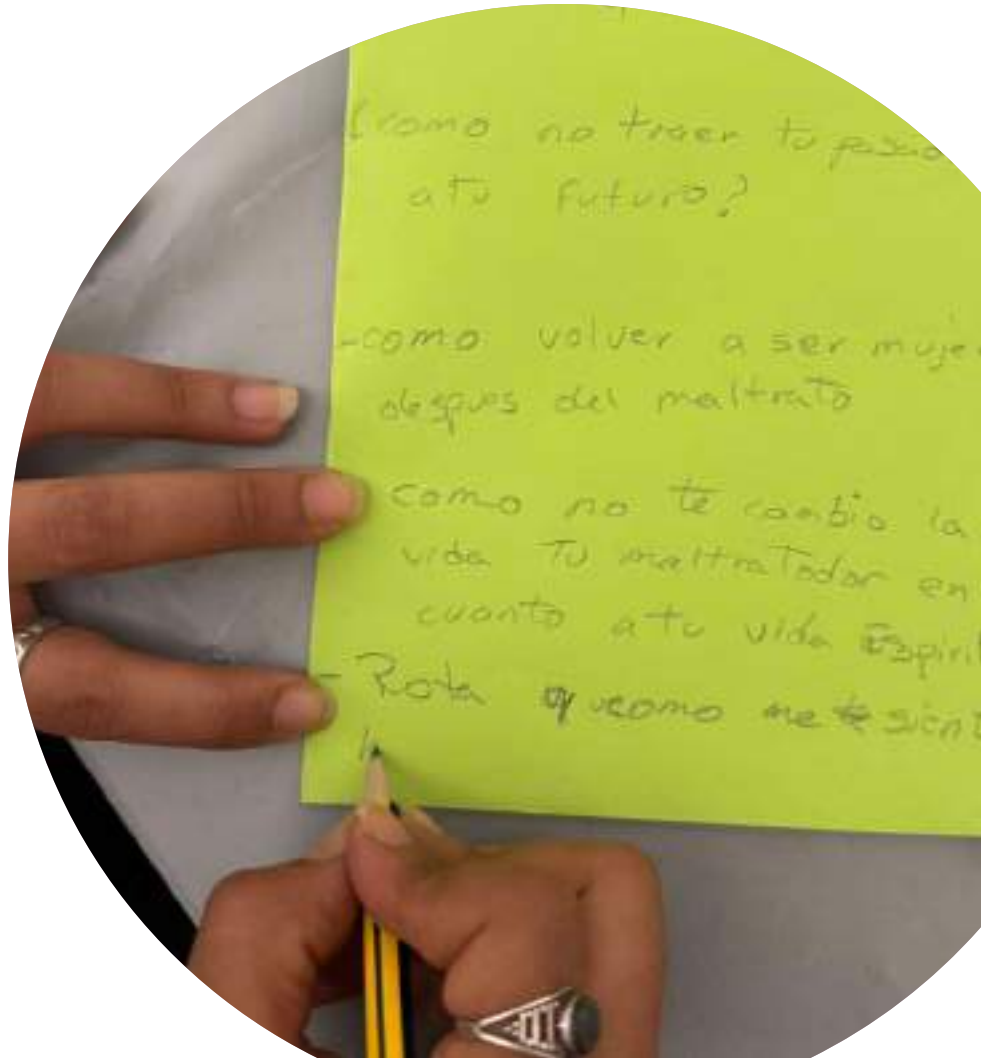
«**Històries que fan art**» forma part d'**Històries ocultes**, una iniciativa de l'artista i mediadora artística Petra Vlasman. Aquesta edició ha estat possible gràcies a la col·laboració entre el Museu de l'Empordà, l'Ajuntament de Figueres, el Servei d'Intervenció Especialitzada en Violències Masclistes (SIE) de l'Alt Empordà i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de Figueres.

Volem agrair a l'equip del Museu l'acollida i la disponibilitat per fer lloc a les veus i les creacions de les participants, i a les professionals del SIE i del SIAD, la confiança, l'acompanyament i el treball compartit durant tot el procés. També volem donar les gràcies a la dissenyadora gràfica Judith Bassagañas, que ha donat forma a aquest llibre posant en diàleg les imatges i les paraules amb cura i sensibilitat.

L'agraïment més especial és per a les nou dones participants. Gràcies per les històries que heu volgut compartir, per les converses i per les ganes de crear juntes. Aquest llibre recull les vostres creacions, però també una part del que heu construït com a grup. Gràcies, també, a totes les persones que han participat en Històries ocultes des del 2022 i que han fet créixer el projecte amb les seves experiències i maneres de mirar.

Les trobades d'aquesta edició s'acaben, però les portes continuen obertes. El Museu de l'Empordà és un espai per a tothom: us convidem a entrar-hi, a descobrir les obres i a fer-vos-el vostre. I si sou dones i us agradaria participar en una pròxima edició del projecte, podeu escriure a la Petra Vlasman a info@historiesocultes.eu.

Si necessiteu informació, orientació o acompanyament, també podeu adreçar-vos al **SIAD de Figueres**, al telèfon **972 674 669** o al correu **siad@figueres.org**, i al **SIE de l'Alt Empordà**, al telèfon **872 022 030** o al correu **bustia.siealtemporda@gencat.cat**.

Ajuntament de Figueres

MUSEU DE L'EMPORDÀ

SUMAR

PETRA VLASMAN

Pacte d' Estat
contra la violència de gènere

016

Si tens ganes de participar en «Històries ocultes / Històries que connecten», compartir la teva història i crear comunitat més enllà de la teva bombolla
només ens has d'escriure a:

info@historiesocultes.eu

Si vols saber-ne més sobre el projecte, pots visitar el web:

www.historiesocultes.eu

O bé mirar el vídeo al nostre canal de YouTube (@historiesocultes), on expliquem com treballem i on les participants comparteixen la seva experiència.

HISTÒRIES OCULTES
STORIES TO CONNECT
VERBORGEN VERHALEN